

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
cineva po prazniku

Uredništvo je v Koprarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Koprarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana števil. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Quousque tandem...

Maribor, 2. junija.

Težke vesti prihajajo od Gospe Svete; pri-
hajajo ob času, ko se s pompoznostjo in teatrali-
nostjo, ki nista niti najmanj v skladu s treznostjo
in realnostjo nemškega duha, vrše velike predpri-
prave za proslavo 10-letnice koroškega plebiscita.
Sploh ne maramo načenjati ter razpravljati vpra-
šanja, v kolikor so takšna praznikovanja sploh opor-
tuna in to v času, ko doprinese naša država in naš
narod odlične dokaze najkulantnejšega ter najko-
rektnejšega odnosa do nemške narodne manjšine.
Tako se v tukajšnjih krogih z vsem globokim ume-
vanjem za kulturne potrebe nemške narodne manj-
šine podpirajo kulturne potrebe mariborskih Nem-
cev, ne da bi pri tem prišlo niti do najneznatnejših
izrazov nevolje, kaj šele kakšnega šovinizma, ki mu
v strogo pravilicljubnem bistvu slovenskega življa
sploh ni mesta.

Docela drugačno je pojmovanje obveznosti in
dolžnosti napram naši narodni manjšini v Korotanu.
Niti najmanj ne maramo preiti v analizo tega poj-
movanja, kakršno je svojsoj zlasti nekaterim tam-
mošnjim nacionalno prenapetim elementom. To poj-
movanje je take vrste, da se v njem na vso moč od-
kriva skrajna izravnoteženost glede izpolnjevanja
obveznosti, ki jih tudi v sosednji avstrijski repu-
blici imajo do rodu, ki mu gredo po vseh svojih
zgodovinskih pravicah ter moralnih obzirih, ki jih
je treba napram njemu varovati. Če nismo doslej
tega zahtevali, potem bomo to zahtevali sedaj, ko
prihajajo od Zile in Vrbskega jezera neverjetne
vesti.

V temni noči so ognjeni zublji uničili ter upe-
pelili hišo in gospodarska poslopja posestnika Ma-
tije Vošpernika ter v grozotno žaru razsvetlili gla-
dino Vrbskega jezera; ob Zili pa je požigaleva
roka povzročila, da se je v plamenih izenačila z
zemljo hiša posestnika Gasla. Ne bomo navajali
imen krivcev, ki so zasnovali pekleni načrt, da
se na takšen divjaški način odpravijo plebiscitne
slovesnosti. Treba je, da pred mednarodnim sve-
tom s prstom pokažemo na vznemirjevalce in ru-
šilce prijateljskih odnosov med obema državama,
da dvignemo svečan protest proti takšnim zlodeja-
njem in da — ako nazadnje ne pojde drugače —
po možnosti reguliramo dosedanje odnose do nem-
ške narodne manjšine pri nas, ki živijo v primeri z
usodo naše narodne manjšine drugod pač v zavid-
ljivem miru in pokoju. Naša zahteva je, da se mo-
ralne obveze izpolnjujejo na obeh straneh; če se
pa na eni strani naravnost na izziavalen način kršijo
in bagatelizirajo, potem se vsiljuje vprašanje, kje
neki stoji zapisano, da bi morali baš mi za zlo
dobro vračati. Ta naša zahteva je tembolj upravi-
čena, ker je realnost zgodovinskih okoliščin nemške
narodne manjšine pri nas ter našega življa v Ko-
rotanu precej drugačna. Vprašanje avtonomnosti na-
šega življa tamkaj ter priseljensva nemškega ele-
menta v naše kraje, ki se nahajajo v okvirju naše
države, sploh ne sprožujemo. Upoavljamo ponovno,
da ni plebiscitni izid na Koroškem izdaleka niti
dokaz dejanske narodnostnega razmerja, ampak
zgolj odraz sila ugodne konjunkture, ki se je nudila
nemštvu spričo stoletnega raziranja slovenskega
bistva raz oblička koroške zemlje, ter njegove slu-
čajne organizatorične nadmoči pred 10 leti.

Docela drugače formulirano bi lahko bilo naše
vprašanje: ali je plebiscitno praznikovanje sploh
oportuno in umestno. Pa je prišlo tako daleč, da
mora ob težkih znamenjih, ki zasenčujejo politično
nebo nad Gospo Sveto, mesto tega vprašanja na
površje svarilo: da namreč ne moremo dopustiti,
da bi v ognju in pepelu ginuli slovenski domovi
ob Vrbskem jezeru in Zili!

V interesu mirnega sožitja ter ohranitve pri-
jateljskih odnosov bi zato bilo, da bi merodajni
činitelji avstrijske republike z vso strogostjo uvedli
preiskavo in svrhu izsleditve ter kaznovanja kriv-
cev; daleč bi namreč prišli, če bi se v kalu ne za-
trle nakane gotovih dobro znanih nacionalističnih
rerioristov. Nikakor ne gre, da bi se radi le-teh kva-
lirili dosedajni odnosi med obema državama. In
kam bi prišli, če bi se takozvane plebiscitne slavn-
osti vršile v znamenju razvalin ter razdejanja slo-
venskih domov in če bi mi pri tem mogli in hoteli
molčati.

Srednja Evropa je baš v tem momentu polna
težkih problemov, ki se morejo rešiti ugodno in
v prid evropskih narodov le, če se državniki povsod
zavedajo svoje velike odgovornosti tako pred lastno
državo kakor pred vsem človeštvom, ki potrebuje
in zahteva miru, da Evropa od ran in razpok stra-
šnega pretresa svetovne vojne ozdravi pa da ne po-
stane plen Mongolov, ampak ostane še nadalje miro-
nosen nosilec kulture. Zato se ravno v sedanjem
itak do zadnje možnosti napetem položaju ne sme
dovoliti raznim pustolovcem, da izzivajo eksplozije
in tako otežujejo poklicanim činiteljem njihovo na-
logo, da se srednja Evropa vendar enkrat pomiri.
Če so gospodje na Dunaju že smatrali, da je treba
nemškemu življu proslavljati dan, ko mu je med-
narodna konstelacija, demagoška agitacija in letar-
gija velikoga dela domorodnega slovenstva prinesla
v dar naše zgodovinsko ozemlje, potem bi morali
čutili tem večjo odgovornost za to, da bi preprečili
sovražne izbruhe, kateri, kakor smo uverjeni, tudi
njim niso ljubi. Če pa jih žal niso mogli, potem
pričakujemo, da bodo zločince energično kaznovali
in vsaj za bodoče zasuli vire, iz katerih nemško-
nacionalni terorizem bruhal dalje svoje sovraštvo in
temne naklepe proti miru in prijateljstvu med
sosedji.

Važni razgovori med Rusijo in Nemčijo

Moskva, 2. jun. Medtem, ko je pozornost
mednarodne politike obrnjena na spor med
Francijo in Italijo pa na poljsko-nemški ob-
mejni incident, se vršijo v Moskvi razgovori
med komisarjem za zunanje zadeve Litvin-
ovim in nemškim poslanikom von Dirksenom,
katerim je z ozirom na sedanjo
mednarodno situacijo pripisovati zelo velik
pomen.

Dočim so službena »izvestja« še pred
kratkim v nekoliko razdraženem tonu trdila,
da o kakih »pogajanjih« ni govora, pa sedaj
priznavajo, da »so spričo poslabšanja odnoša-
jev, ki je v zadnjih časih med Nemčijo in sov-
jeti nastopilo, nastala na obeh straneh vpraša-
nja, oziroma zahteve, o katerih je treba raz-
pravljati.«

Ta pogajanja, naj se potem vršijo oficijel-
no-formalno ali pa samo v obliki prijateljskih
razgovorov ob čaju, so po sodbi dobroinformi-
ranih krogov o položaju zelo velike važnosti.
obenem pa bo treba premagati velike težave,
preden se bodo mogla ugodno zaključiti.

Glavna težava se pojavlja že v začetku,
ker sovjeti odločno želijo, da bi se obravna-
vali samo gospodarski problemi, ki so postali
zadnja leta med Nemčijo in Rusijo sporni, do-
čim Nemčija enako odločno stoji na stališču,
da se morajo obenem s popolno jasnostjo in
nedvoumnostjo rešiti tudi sporni politični pro-
blemi, ki so med obema državama zadnje čase
nastali in se poostriili skoro do preloma.

Glavno vprašanje, ki ga ima pri tem nem-
ška vlada v mislih, je očitna zveza, ki obstoja

med rdečo armado, oziroma »krasno armijo«
in nemškim »Rotkämpferbundom«, ki je sicer pre-
povedan, pa podtalno deluje dalje z izdatno
denarno in moralno podporo ruskih sovjetov.
Drugo vprašanje politične narave pa je polo-
žaj nemških državljanov, ki so v Rusiji nastav-
ljeni, oziroma tam bivajo, pa so po notranji
sovjetski postavodaji zadnjega časa občutno
gospodarsko oškodovani.

Sovjetska vlada se brani, da bi se o teh
dveh zadevah sploh obravnavalo, češ da je
diskusija o notranjih zadevah sovjetske unije
izključena, se je pa očitno že udala v to, da
bodo razgovori o tem pač neizogibni. Von
Dirksen je že ob prvih razgovorih z Litvin-
nim »pri čaju« izjavil, da nemška vlada in-
sistira na tem, da naj se že uvodoma čisto ne-
dvoumno dožene, ali in v koliko se moreta
omenjeni vprašanji sporazumno in v prijatelj-
skem duhu obravnavati in rešiti. Če bi sovjeti
te dobre volje ne pokazali ali pa skušali, kakor
je to njihova taktika, odločitev zavlačevati in
Nemčijo z golimi obljubami nasititi, se nemška
vlada ne bo pogajala dalje.

Sovjetski krogi odgovarjajo zaenkrat na
to s tem, da poudarjajo, da je »rajh« kriv, če
so se poprej tako zelo prijateljski odnosi
med obema državama poslabšali, ker da se je
v Nemčiji začela oznanjati »Križarska vojska
zoper sovjetsko unijo«. Nemška diplomacija pa
odgovarja, da je vzrok ohladitvi nemško-ru-
skega prijateljstva v rovarjenju kominterne.
Seveda se na ta način nikamor ne pride in so-
vjeti bodo končno primorani spustiti se v me-

ritorična pogajanja o bodočih odnosih s sta-
lišča, katerega si želi Nemčija, ako hočejo,
da se rešijo ugodno gospodarski problemi, ki
so za Rusijo vitalnega pomena.

Sovjetski krogi so na to, kakor smo ome-
nili, že pripravljeni in pravijo, da bi mogli
nemškemu stališču priti nasproti, ako bi Nem-
čija zopet javno izpovedala, da je zvesta duhu
rapalske pogodbe, kar sovjeti razumejo tako,
da bi Nemčija morala tudi svojo zunanjo po-
litiko voditi večalimani vzporedno z interesi
Rusije, to je v protifrancoskem in protiangli-
škem pravcu, kakor si to zamišljajo sovjeti na
eni in nemški fašisti na drugi strani. Baš v
tem leži važnost moskovskih razgovorov v se-
danjem momentu, ko na eni strani Nemčijo snu-
bi Italija, na drugi pa vplivni francoski krogi
propagirajo idejo francosko-nemške alijance,
da bi se položaj v Evropi v interesu miru sta-
biliziral.

Z ozirom na to je važno konstatirati zago-
tovilo nemške diplomacije, da bo s sovjeti do-
gnala izključno vprašanje kominterne in pa
položaja nemških državljanov v Rusiji, nakar
bo, ako bodo sovjeti dali garancije, da se v
notranje razmere Nemčije ne bodo več vti-
kali, skušala Rusiji ugoditi v gospodarskih
vprašanjih; v druge želje sovjetske unije gle-
de mednarodnih političnih vprašanj pa se
sploh ne bo spuščala. Nemčija vodi politiko
solidarnosti z Evropo in se od sovjetov ne ho-
dala zapeljati v nikako »vzporednost oboje-
stranskih pogledov na evropske probleme.«

Za zvezo balkanskih držav

Belgrad, 2. junija. m. Zastopniki grških go-
spodarskih in finančnih ustanov, ki so prišli več-
raj v Belgrad, so si danes najprej ogledali belgraj-
sko obrtno zbornico, nato pa so prisostvovali se-
stanku belgrajske borze. Po končanem sestanku je
bivši finančni minister in predsednik belgrajske
borze dr. Milan Stojadinović imel značilen
govor, v katerem je med drugim dejal:

Evropa je zelo razcepljena. Imamo več kot 20
držav in več kot 20.000 km carinskih pasov. Na-
sproti taki Evropi stoji neizmerno velika Velika
Britanija, na drugi strani Zveza sovjetskih repu-
blik, ki dela sedaj na tem, da naredi Moskvo za
središče Zjedinjenih držav Azije. Na drugi strani
morja so Zjedinjene države Amerike. Ali bi zato
ne bilo potrebno, da tudi Evropa zbere svoje sile,
da bo kos tako velikim nalogam? Zato pozdrav-
ljam idejo Panevrope. Mi, ki pripadamo balkanskim
državam, bi bolje storili, da se pred Panevropo
združimo balkanski polotok in da se pred evropsko
carinsko zvezo nastane balkanska carinska zveza.

Pred evropsko vojno so bile balkanske države
druga drugi bližje nego danes

Podčrtati je, da tvorijo balkanski narodi enot-
no gospodarsko celoto. Njihov gospodarski razvoj
stoji približno na isti višini. Njihove gospodarske
in politične sile so nam sorazmerne precej. Radi
tega nobena država na Balkanu ne bi mogla absor-
birati in podrediti druge.

Zelo sem vesel, da ideja o zvezi balkanskih
držav tako napreduje ravno med Grki. Ponosen
sem, da morem ponoviti besede zunanjega ministra
dr. Marinkovića: Rešitev bodočnosti balkanskih na-
rodov leži v potrebi, da se združijo na temelju
enakosti v skupno celoto. Vedeti morajo, da bodo
ali vsi svobodni ali nobeden od njih ne bo svo-
boden.

V imenu Grkov mu je odgovoril Aleksander
Kralis, predsednik solunske borze, ki je prav
tako dal izraza za zblizanje med balkanskimi
državami in simpatično pozdravil idejo združitve bal-
kanskih držav.

Manifestaciji zavezniške zvestobe

Belgrad, 2. jun. AA. Francoski poslanik na na-
šem dvoru g. Emil Dard je priredil danes v fran-
coskem poslanstvu kosilo na čast pilotom francoske
vojne eskadrile, ki se je ustavila v Belgradu. Na
kosilu so bili: general Stanojlovič, komandant
zračnih čet, g. admiral Vikerhauser, dalje g. Son-
dermajer, g. Breguet, polkovnik Tomić, podpolko-
vnik Radović, general Rosset, francoski vojni ataše
v Belgradu ter njegov pomočnik, tajnik francoskega
poslanštva v Belgradu ter g. Casteran, dopisnik
»Havas«. Francoski poslanik je nazdravil jugoslo-
vanskim letalcem ter naglasil prijateljske zveze med
Francijo in Jugoslavijo. V imenu naših letalcev je
govoril general Stanojlovič. G. Dard je izročil ob
tej priliki generalu Stanojloviču red komandirja
častne legije. General Rosset je izročil še prej v
Kraljevu podpolkovniku red častnika častne legije.

Francoska eskadrila zapusti Belgrad jutri ter
se ustavi na povratku v Pariz v Zagrebu in Be-
netkah.

Sili 120 vojnih zastav. Na čelu spreveda sta nesla
dva birača jugoslovanskega bojevnika v šumadinski
narodni noši zastavo FIDACA. Spreved je bil burno
aklamiran od vsega občinstva, ki je napravilo gost
špalir. Nalo je bila v gledališču svečana akademija,
kaj li na njej v imenu Jugoslavije govoril g. Rado-
savljevič. Njegov govor je bil sprejet z velikim
aplavzom.

Liège, 2. jun. AA. Danes se je zaključil kon-
gres belgijskih invalidov, ki se je pretvoril v sve-
čano manifestacijo za zavezniške bojevnike. Zgodaj
zjutraj je bil svečan defile pred mestno hišo v pri-
sotnosti vlade, zastopnikov vojske ter velikega šte-
vila občinstva. Belgijski bojevniki so skupno z voj-
sko izkazali čast zavezniškim zastavam. Nato se je
formiral velik spreved bivših bojevnikov, ki so no-

Mednarodna konferenca dela

Belgrad, 2. jun. AA. Dne 10. junija se bo v
Zenevi otvorila 14. mednarodna konferenca dela.
Na konferenci bo naša država zastopana z odpo-
slanstvom, ki ga bodo tvorili delegati kraljevske
vlade, delodajalcev in delavstva. Vlada delegata
bosta: dr. Ilija Šumenković, naš poslanik v Bernu,
ki bo obenem še našega odposlanstva, in Dušan
Jeremić, načelnik oddelka za socialno skrbstvo v
ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje,
namestnika in strokovna vladna delegata bosta:
Stepan Bosak, rudarski svetnik v Sarajevu, inž.
Ferdinand Sinkovac, direktor državnega rudnika v
Zenici. Delodajalce bodo zastopali: dr. Cvetko Gre-
gorič, tajnik centrale industrijskih korporacij in kot

strokovnjaka Marko Bauer, tajnik Zveze industrij-
ceev v Zagrebu in dr. Adolf Golja, tajnik zveze indu-
strijecev v Ljubljani. Kot delavski zastopniki bodo
prisostvovali konferenci v Zenevi: dr. Živko Topa-
lovič, tajnik centralnega sekretarijata delavskih
zbornic v Belgradu, a kot strokovnjaka Vladimir
Pfeifer, predsednik zveze zasebnih nameščencev v
Zagrebu, Filip Uratnik, tajnik delavske zbornice
v Ljubljani, in Jovo Jakšić, tajnik delavske zbor-
nice v Sarajevu. Na dnevnem redu te konference
so predvsem tale vprašanja: 1. Vprašanje prisil-
nega dela. 2. Delovni čas privatnih nameščencev.
3. Delovni čas v premagovni industriji.

Nj. Vel. kraljica Marija s kraljeviči na Bledu

Ljubljana, 2. jun.

Včera ob pol 8 zjutraj so s posebnim
dvornim vlakom potovali skozi Ljubljano Nj.
Vel. kraljica Marija in vsi trije kraljeviči. Na
glavnem kolodvoru so visoke potnike pričako-
vali ban ing. Dušan Serneec, diviz. general
Sava Tripkovič in polic. direktor dr. Gu-
štin. Visoki potniki pa so bili od dolge vož-
nje zmučeni in se niso prikazali iz vlaka.

Po kratkem postanku na ljubljanskem
kolodvoru je vlak nadaljeval vožnjo na Bled.
Tam se je visoka kraljevska rodbina nastanila
v svojem letnem dvorec Suvoboru.

Prihod kraljevske rodbine v Slovenijo, ki
se je mudila do sedaj na jadranski obali, bo
razveselil vse Slovence, ki so ji srčno udani.

General Hadžić — poslanik v Bukarešti

Belgrad, 2. junija. Nj. Vel. kralj Aleksander je
imenoval ministra vojne generala Hadžića za po-
slanika Jugoslavije pri kraljevem dvoru v Bukare-
šti. Imenovanje generala Hadžića za poslanika v
Bukarešti se v vseh diplomatskih krogih pripisuje
velika važnost. General Hadžić bo prevzel svoje
novo mesto še pred sestankom konference Male
antante ter bo spremljal zunanega ministra Miro-
nesca v Češkoslovaško. Dosedanji jugoslovanski po-
slanik v Bukarešti Antić bo imenovan za mini-
stra kraljevega dvora.

Nov zakon o zavarovanju delavcev

Belgrad, 2. jun. m. V ministrstvu za socialno
politiko se izdeluje načrt novega zakona o zavar-
ovanju delavcev in zasebnih nameščencev. Kakor
nam je merodajno mesto zagotovilo, se bodo za-
hteve delavcev in zasebnih nameščencev v polni
meri vpoštevale. Za sedaj zakon nima drugega
namenja, kakor da se naša zakonodaja v tem smislu
izenači, da se delavstvu in nameščencem povsod
zagotovi obstoj za slučaj bolezni, starosti in one-
moglosti.

Delavci in novi obrtni zakon

Belgrad, 2. jun. u. Na včerajšnjem javnem
shodu delavstva, ki je bil sklican z ozirom na nov
obrtniški zakon, se je sklenila resolucija, v kateri
delavstvo med drugim zahteva, da mora načrt no-
vega zakona o obrtnih obdržati vse tiste določbe, ki
jamčijo potrebno zaščito delavstva in nameščencev
in da se iz načrta črtajo vse tiste odredbe, ki to
zaščito ogrožajo. V načrt naj se sprejmejo vse tiste
spremembe ki so jih glede tega načrta stavile de-
lavske organizacije po svojih zbornicah. Odbijejo
naj se zahteve delodajalcev, da bi se iz zakonskega
načrta črtale tiste odredbe, ki zagovarjajo delavstvu
in nameščencem zaščito.

Dostojen odgovor Tardieua Mussoliniju

Napoved temeljite reforme državne uprave

Pariz, 2. jun. y. Tardieujev govor v Dijonu je bil takorekoč nekaka priprava za poletno zasedanje parlamenta. Tardieu je začel z notranjepolitičnimi problemi, prešel na zunanjo politiko in dejal: »Šele potem, ko bo po 30. juniju izpraznjen tretji pas Porenja, bo Youngov načrt ne samo juridično, temveč tudi praktično stopil v veljavo in dosedanja vojaška jamstva se bodo nadomestila s finančnimi jamstvi. Navzlic vsej odločnosti vlade, da vodi nadalje Briandovo mirovno politiko, vlada ni pozabila na varnost in obrambo države. Izvedla je enoletno vojaško službeno dobo, dovolila je 3 in pol milijarde za utrdbe, spopolnila je zopet materialne zaloge, ki so pošle radi vojne v Maroku in vstaje v Siriji, ter je končno na konferenci v Londonu zastopala politiko odločne čvrstosti. Francija po vojni ni uganjala igre hegemonije, ki jo je začel po l. 1871 Bismarck

in njegovi nasledniki in ki so jo tako pretiravali, da je prišlo končno do poraza l. 1918. Francija hoče mir, toda mir z ravnotežjem sil in solidno organizacijo, razsodiščem ter gospodarskim in intelektualnim sodelovanjem. Toda, če bi takemu miru nepričakovano nastale težkoče iz inozemstva, mora Francija vedno ostati gospodar svoje usode.«

Tardieu je potem nadaljeval z jasnim namigavanjem na Mussolinija, da je Francija danes v srečnem položaju, da smatra za odveč vsako vznemirjenje, pa tudi vsako bojovito bahanje. Te njegove besede se smatrajo za diskreten, toda zadosten odgovor »duceju«, katerega besed ni treba precejevati.

Nato je g. Tardieu prešel zopet na notranjo politiko in omenjal delovni program vlade do prihodnje spomladi. Takoj potem, ko bo izvršen načrt za povzdigo poljedelstva, trgovine

in industrije, se bo začela temeljita reforma vsega davčnega sistema, predvsem pa se bo izvršila revizija občinskih in pokrajinskih davkov. Jeseni se bo začela v poslanski zbornici velika debata o reorganizaciji šolstva, pozneje pa bo potrebna odločna reforma celokupne državne uprave. Moderna država še ni našla svoje končne oblike. Za nove naloge zadnjih let država še ni organizirana in njena moč postaja vedno manjša. Najrazličnejše gospodarske organizacije delojemalcev, uradnikov in delodajalcev želijo dobiti vpliv na vlado in upravne posle. Napram temu se mora oblast države točno opredeliti.

Govor Tardieua so prisotni burno odobravali, samo med govorom o zunanji politiki in o izpraznitvi Porenja so mladinski člani »Action française« metali v dvorano protestne letake.

Proces proti hrvaški ter. omladinski organizaciji

Belgrad, 2. jun. m. Na današnji razpravi proti hrvaškemu terorističnemu omladincem so govorili zagovorniki dr. Ljubišić, ki zagovarja Ivana Strtaka, dr. Ante Crvič, ki zagovarja obtoženega filozofa Mocnaja, Mileta Obradović, ki zagovarja Gjuro Veseliča in Pavla Margetiča, dalje zagovornika Gasparčeva, dr. Filip Condrić in dr. Bariša Smoljan. Kot poslednji je govoril zagovornik obtoženega jurista Prpiča, dr. Dušan Zdravković. Ker so vsi obtoženi večinoma za slična dejanja, zato je razumljivo, da je tudi njihov zagovor vedno sličen, ker so že dosednji zagovorniki izčrpali dokazilni material za ničnost obtožbe. Vsi obtoženci, katere so danes zagovarjali, so obtoženi za dejanja: da so pripadali teroristični organizaciji, da so dobavljali revolverje in material za peklenške stroje, Mocnaja je obtožen žalitve Veličanstva. Odvetniki so pobijali te obdolžitve. Razprava se bo jutri nadaljevala.

Proces proti Predavcu

Zagreb, 2. jun. p. Danes ob pol 9 se je nadaljevala razprava proti Josipu Predavcu. Najprej so bila stavljena nekatera vprašanja, nakar je začel državni tožitelj dr. Ružič z govorom. V glavnem je vztrajal pri obtožnici zlasti pa pri točki, ki se nanaša na Predavčeve dolgove Seljaški banki. Za njim je govoril zagovornik dr. Miško Radošević, zastopnik zasebnih udeležencev, ki je ob enem tudi stečajni upravitelj Seljaške banke. V glavnem se strinja z mnenjem državnega tožitelja in zahteva, da se sodi obtoženec po novem zakonu, ki odgovarja duhu časa. Ta zakon se posebno ozira na motive in osebnost okrivljenca samega. Natančno navaja zaupanje, ki so ga imeli kmetje v to banko. Navajal je mnogo izjav izvedencev in sodnikov, ter pobija trditve zagovornikov glede »Providnosti« in Zavarovalne zadrage. Pravi, da je stanje takšno, da niti stečajni upravitelj ne more pokriti svojih stroškov.

Consilium abeundi italijanskemu časnikarju

Belgrad, 2. jun. u. V poslednjem času so se v »Corriere della Sera« pojavili lažnjivi napadi na našo državo. Posebno so bili zanimivi članki o Belgradu. Radi tega se je belgrajskemu dopisniku »Corriere della Sera« Moraniju priporočilo, da zapusti našo državo.

Strašen umor

Osišek, 2. jun. z. V Redfali se je zgodil strašen umor. Franc Haselbakh se je napil v raznih gostilnah. Nato je prišel domov in začel pretepati svojo ženo. Ko mu je hotela uiti, je prišel za njo na dvorišče in jo ubil z nožem. da je bila na mestu mrtva. Nato jo je zvelkel v sobo, znil kri, jo položil na posteljo, v rano pa potisnil nož. Nato ji je roke sklenil na prsih, v roke pa ji je dal rožni venec in molitvenik. Nato je odšel ven in pil naprej. Ko je prišel brat umorjenke domov, je odkril grozen prizor. Takoj je obvestil občino in policijo, ki je aretirala moža in ga odvedla v zapor. Arretiranece taji in ničesar ne prizna, dasi so na njem razločno vidni krvavi sledovi.

Vojška revija v Rimu

Rim, 2. junija. AA. V proslavo večerajšnje ga ustavnega praznika je kralj odšel na Trg orožja, kjer je pregledal čete rimskega mesta Reviji čet so prisostvovali tudi kraljica in princesa.

Ladja se potopila

London, 2. jun. AA. V Rokavskem prelivu se je pripetila večeraj velika pomorska nesreča. Pri Bechy Headu je trčil snoči v megli švedski parnik »Ingen« ob italijanski petrolejski parnik »Litterno«. Švedski parnik »Ingen« se je takoj pogreznil in utonilo je 15 mož posadke, ki je štela 18 mož. Dva mornarja so rešili rešilni čolni iz Newhavena. Italijanski parnik »Litterno« je bil le malo poškodovan in ni potreboval pomoči.

Veleroparstvo v Ameriki

Chicago, 2. jun. AA. Neznani banditi so vdrl v vlak, ki je prihajal iz Los Angelesa, ter izropali potnike in kinematografske umetnike. Med izropanimi je tudi kinematografska lepota Marion Nixon.

Kalkutski nadškof

v Ljubljani

Ljubljana, 2. junija. Nocoj ob 8 je z brzovlakom prišel v Ljubljano kalkutski nadškof msgr. Ferdinand Perier. Na kolodvoru ga je sprejel gosp. rektor jezuitskega kolegija dr. Tome. Nadškof se je nastanil v tem kolegiju. V Ljubljani ostane dva dni. Njemu na čast se bo jutri zvečer vršil pozdravni večer. Nadškof msgr. Perier odpotuje v četrtek v Belgijo.

Dunajska vremenska napoved. Zelo toplo. Bolj oblačno. Nevihte.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površnikih
najcenejši.

Poklonitev avtomobilistov Nj. Vel. kralju

Belgrad, 2. jun. u. Na drugi dan bivanja romunskih avtomobilistov v Belgradu so se vršile na Avali dirke, ki jim je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj. Ko je kralj ob pol 12 prispel na Avalo, so ga ob cilju pričakovali zastopniki romunskega avtomobilskega kluba, med njimi bivši romunski minister Mitilineu. Z naše strani so bili minister dvora Jevtič, belgrajski župan Nešić, naš poslanik v Bukarešti Colak Antič in podpredsednik avtomobilskega kluba dr. Velizar Janković.

Podpredsednik našega avtomobilskega kluba dr. Janković je pozdravil Nj. Vel. kralja, enako tudi Mitilineu. Nato mu je Mitilineu predstavil svojo sooprogo in ostale romunske dame, ki so na cilju pričakovale izid tekme.

Tekma se je vršila na novi cesti na Avalo, ki meri 4.400 m. Prvo nagrado je dobil Budulescu, ki je to gorsko etapo zmagal v 4 min. 16 sek. Kralj se je na Avali razgovarjal s posameznimi udeleženci in povabljenimi gosti skoro celo uro nakar se je vrnil, burno pozdravljen od vseh navzočih.

Nato se je vršil na Avali v novem hotelu, ki ga je zgradilo ministrstvo za šume in rude, piknik, na katerem so se izrekle pristrčne zdravice.

Hrv. kmetje pozdravljajo novo dobo v naši državi

Belgrad, 2. jun. AA. Predsednik ministrskega sveta, minister notranjih zadev g. Peter Živković je sprejel sledeči pozdravni brzojav:

Mostar. Povodom nove dobe v državni politiki, ki se izraža v skupnem delu s pravimi predstavnikih hrvatskih kmetov, izrekam največjo zahvalo Nj. Vel. kralju ter Vas najprisernejše pozdravljam. Ivan Corić podpredsednik bivše HSS v Gerančih.

Kongres profesorskega društva v Belgradu

Belgrad, 2. junija. m. Jugoslovansko profesorsko društvo bo imelo svoj XI. redni kongres 3. in 4. julija v Belgradu. Dnevni red je tale: otvoritev, konstituiranje kongresa, poročilo glavnega odbora, izvolitev polovice članov v glavni odbor, predlog glavnega odbora. Pravila in predlogi sekcij, predavanje profesorja Popovića o vzgojnih nalogah dnevnega časopisja. Glavna uprava predlaga, naj se prihodnji kongres vrši v Zagrebu. Po kongresu bodo delegati napravili lep izlet po Donavi v Prahovo, Negotin do Gjevgjelije, nakar se bodo po dolini Morave vrnili proti Sarajevu.

Imenovanja v sodni stroki

Belgrad, 2. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra pravde in po lastni prošnji postavljeni:

za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru v I-4a Julij Koder, starsešina sreskega sodišča v Mariboru;

za sodnika sreskega sodišča v Gornji Radgoni v I-6 Andrej Levstek, sodnik v I-8 pri sreskem sodišču v Kozjem;

za sodnika sreskega sodišča v Mokronogu v I-6 Josip Cerne, sodniški pripravnik v I-8 pri deželnem sodišču v Ljubljani;

za sodnika sreskega sodišča v Kozjem v I-6 dr. Hinko Lučovnik, sodniški pripravnik v I-8 pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Po lastni prošnji sta premeščena kot sodnika k deželnemu sodišču v Ljubljani v I-4a dr. Jurij Stempihar, sodnik okrožnega sodišča v Celju, kot sodnik okrožnega sodišča v Celju v I-5 Anton Radej, sodnik deželnega sodišča v Ljubljani, oba v dosedanjih skupinah in kategorijah.

General Goureaux v Belgradu

Belgrad, 2. jun. m. Sem je prispel znani francoski general Goureaux, ki je bil več dni v Bukarešti. Od tam je potoval v Ateno. Po Loucheurjevem bivanju pri nas je Goureaux-jevo potovanje vzbudilo razumljivo zanimanje.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini jasno. Oblačnost se bo povečala. - Podnevi toplo.

Številke našega izseljevanja v aprilu 1930

Zagreb, 2. junija. AA. Po statistiki izseljeniškega komisariata v Zagrebu se je meseca aprila 1930 izselilo iz naše kraljevine:

V prekomorske države 1238 oseb, v evropske države pa 3517. Skupno število izseljencev v prekomorske države (5890) od 1. januarja do konca aprila 1930 je za 268 ali za 4,5% manjše, nego v istem času v lanskem letu. Največ izseljencev je iz savske banovine, in sicer 501 oseba, slede donavska banovina 369, dravska 129, primorska 84, zetska 74, vardarska 27, drinska 26, vrbaska 11, moravska 6 in iz Belgrada 11. Po poklicu je 775 kmetovalcev, 119 kvalificiranih in 95 nekvalificiranih delavcev, 80 pripadnikov prostih poklicev in 100 članov rodbin, ki še ne delajo. Največ izseljencev je odšlo v Kanado in sicer 539, sledi Argentinija s

320, USA z 246, Urugvaj s 57, Brazilija z 20, Avstralija s 16, Chile z 11 osebami itd. Vnaprej plačano vozno karto (prepaid ticket) je imelo 291 oseb. Vzrok nazadovanja števila izseljencev je v slabi zaposlitvi v prekomorskih državah. Aprila meseca se je vrnilo iz prekomorskih držav 483, lani aprila jih je bilo 633, od 1. januarja do konca aprila 1930 pa 1328, lani v istem času 1453. V Nemčijo je aprila meseca odšlo 1854 oseb, v Francijo 1525 (s posredovanjem »Societe generale d'immigration 1265), na Nizozemsko 51, v Belgijo 38, v Luxemburg 19, v Češkoslovaško 19, v Švico 11. Od 1. januarja do konca aprila se je izselilo v evropske države 9032 oseb in sicer v Francijo 4588 (potom gornje izseljeniške družbe 3517), v Nemčijo 2978, v Belgijo 1116, v Holandijo 215, v Luxemburg 51, v Češkoslovaško 37, v Švico 33 itd.

MacDonaldov kabinet se rekonstruira

London, 2. jun. x. Na sestankih ob koncu tedna v Chequersu so se posvetovali Mac Donald, Henderson, Snowden in drugi ministri o skorajšnji prenosovi vlade in o problemu brezposelnosti. Mac Donald bo najbrže preosnovo vlade sporočil najpozneje pri odgoditvi poslanske zbornice za binkostne praznike v petek. »Daily Herald« napoveduje važne spremembe v vladi.

Angleški kralj ozdravel

London, 2. junija. AA. Zdravje angleškega kralja se je toli zboljšalo, da bo danes prisostvoval koncertu, ki ga bo dirigiral slavni italijanski mojster Toscanini in ki ga bo proizvajalo filharmonično združenje iz Newyorka, kateremu je Toscanini dirigent.

Angl. prestolonaslednik med rudarji

London, 2. junija. AA. Valeški princ je odpotoval večeraj v Cornwall, kjer je obiskal razne premogovnike. Povsod se je pristrčno razgovarjal z rudarji ter si dal raztolmačiti način dela ter mezdne in življenske pogoje rudarjev. Ponekod se je princ spustil do 130 m globoko v rove.

Demisija švedske vlade

Stockholm, 2. junija. x. V švedskem državnem zboru je danes padel Lindemanov kabinet, ker je bil vladni predlog za zvišanje žitne carine odklonjen v prvi zbornici s 75 proti 57 glasovom, v drugi zbornici pa s 122 proti 95 glasovom. Ministrski predsednik bo kralju predložil demisijo vsega kabineta. Verjetno je, da bo dobil nalog za sestavo novega kabineta voditelj največje opozicijske stranke, socialni demokrat Per Albin Hanson.

Večni obmejni incidenti

Varšava, 2. junija. y. Na poljski-litovski meji je prišlo danes v okraju Suwalki zopet do divjega streljanja. Kakor se poroča s poljske strani, so bili poljski obmejni stražniki v tem napadu, ne da bi se moglo ugotoviti, kdo je streljal. Poljska obmejna straža je potem oddala več salv, nakar se je začelo dolgo streljanje. Težko ranjen je bil en poljski podčastnik.

Športne novice

Pariz, 2. junija. AA. Na pariškem teniskem veleturnirju je v finalu damskega singla zmagala Američanka Helen Wills-Moody nad rojakinjo Heleno Jacobs v dveh setih. Izgubila je samo 5 gema. V finalu singla gospodov je Američan Tilden navzlic sijajni formi izgubil proti Francozu Cochetu predvsem zaradi njegovih odličnih volleyev. Rezultat za Cocheta 3 : 6, 8 : 6, 6 : 3, 6 : 1.

Rim, 2. junija. AA. Nagrado v znesku 200.000 lir, ki jo je razpisala Italijanska strelska zveza za letošnje cilje, je dobil španski strelec grof Devillada.

Bruselj, 2. junija. AA. V prisotnosti številnega športnega občinstva je belgijski prvak Charles, ki je ob enem prvak Evrope v težki kategoriji, premagal Italijana Robertija po 15 krogih po točkah.

Praga, 2. junija. AA. ČTK poroča, da je mednarodni sabljaški turnir držav Male antante in Poljske, ki bi se bil imel vršiti 8. in 9. junija v Pištanih, odgođen iz tehničnih razlogov na nedoločen čas.

Homatiye v Indiji

Gandi obžaluje nemire

London, 2. jun. x. Gandi je iz svoje ječe poslal pismo podkralju, v katerem izraža svoje obžalovanje radi nemirov v zvezi s kampanjo pasivnega odpora.

Stavka pristaniških delavcev v Rangoonu, radi katere je prišlo do krvavih spopadov, je končana ter bodo Burmeni in Indijci menjaje delali v ladjedelnih.

V Pešavarju je prišlo do novih nemirov, ker je neka straža ustrelila eno žensko in dva otroke. Množice so napadle vojašnico in policijsko postajo. Pri tem je bilo deset oseb ubitih in devet ranjenih.

Pariz, 2. jun. AA. V petek, 30. maja so bili v Kesihalamu v Indiji krvavi izgrede, ker so Indijci bojkotirali muslimanske trgovce. Devet muslimanov je bilo težko ranjenih eden pa ubit, hudo ranjenih je bilo tudi nekaj redarjev. Policija je prišla 60 izgrednikov.

Policija je večeraj v Darasani razpršila gručo 160 prostovoljcev, ki so hoteli napasti solno skladišče. Več prostovoljcev je bilo hudo ranjenih.

Bombay, 2. junija. AA. 10.000 Ghandistov je naskočilo solna skladišča v Vadali, bili so pa od redarstva z bambusovimi palicami razpršeni.

Madjari protestirajo

Budimpešta, 2. jun. x. Ob desetletnici podpisa trianonske mirovne pogodbe so priredile večeraj razne društvene zveze, obrtne korporacije, društvo Levante in mnoge druge organizacije protestno zborovanje, katerega se je udeležilo 50.000 ljudi in na katerem so govorili o stiskah, v katere je zašel madjarski narod po diktiranem miru.

Bivši kralji in cesarji se posvetujejo...

Haag, 2. jun. x. V Apeldoornu je prišla danes na obisk holandskega kraljevega para velika vojvodinja luksemburška s svojim soprogom. Istočasno pa je dospel v ta kraj tudi bivši bolgarski kralj Ferdinand pod imenom grofa Muranija. Ker je soprog luksemburške vojvodinje brat bivše cesarice Zite dočim je bivši bolgarski kralj Ferdinand po svoji prvi soprogi v svaštvo z Bourboni, se lahko smatra, da istočasni sestanek ni bil slučajen ter da se je na sestanku govorilo o madjarskem prestolu.

Toscanini v Londonu

London, 2. junija. AA. Angleška kraljeva dvojica, vojvoda in vojvodinja Yorška in prince Jurij so prisostvovali snočnjemu koncertu italijanskega dirigenta Toscaninija v Albertovi dvorani. Toscanini je prvič nastopil v Angliji in je dirigent newyorskega filharmoničnega orkestra. Navzoče občinstvo je priredilo Toscaniniju velike ovacije.

Strickland zahteva izjemno stanje

Milan, 2. jun. x. Kakor poroča »Gazetta del Popolo« iz Malte, je guverner, lord Strickland zahteval od londonske vlade, da na otoku Malti proglasi izjemno stanje, da bo mogel uspešneje nastopiti proti rovarjenju proti Britaniji.

Ukrajinska zarota?

Praga, 2. jun. x. Na grškokatoliškega arhidijakona v Podkarpatski Rusiji, 76-letnega Szaboja je v Ungvaru poskusil atentat neki ukrajinski student teologije in sicer iz političnih motivov. Priznal je na policiji, da je hotel ubiti arhidijakona, ker je videl v njem reprezentanta velkoruskega gibanja in s tem nasprotnika samostojne Ukrajine. Policija domneva, da je prišla na sled veliki zaroti Ukrajincev.